

POMURNIK 1

KRAKÓW 1992

Pismo

MAŁOPOLSKIEGO
TOWARZYSTWA
ORNITOLOGICZNEGO

POMURNIK
Pismo
Małopolskiego
Towarzystwa
Ornitologicznego

Adres Redakcji:

ul. św. Anny 11/4
31-008 Kraków
tel. 22-86-97

Opracowali:

Bogusław Kozik, Wiesław Król, Grzegorz Sitko, Kazimierz Walasz

Rysunki wykonali:

Marcin Faber (w tekście) i Marek Keppert (na okładce)

Na okładce:

Sterniczka – gatunek obserwowany w czasie wycieczki po XIX Zjeździe 1 grudnia 1991 roku na stawach rybnych w Spytkowicach.

Zespół przygotowujący materiały do "Pomurnika" z góry przeprasza wszystkich którzy zostali pominięci w wykazach uczestników poszczególnych akcji. Jeśli tak się stało, to może to być jedynie wynikiem pomyłek wynikłych w czasie opracowania. Prosimy o zgłaszanie ewentualnych uwag na adres Redakcji.

Do Czytelników !

"Pomurnik" w zamierzeniu ma być naszym pismem regionalnym, które będzie publikowało informacje o działalności naszego Towarzystwa oraz wszelkiego rodzaju artykuły, informacje, notatki faunistyczne o znaczeniu regionalnym. Zachęcamy do przysyłania własnych artykułów, polemik, notatek.

Pierwszy numer zawiera wyłącznie sprawozdania z działalności w 1992 roku. Oczekujemy, że następne będą już tworzone przez członków Towarzystwa.

POWSTANIE MAŁOPOLSKIEGO TOWARZYSTWA ORNITOLOGICZNEGO

W kwietniu 1992 roku grupa członków działającego dotychczas nieformalnie Klubu Ornitologów Małopolski powołała Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne. Wybrano tymczasowy zarząd, w skład którego weszli: Stanisław Czyż, Bogusław Kozik, Aleksandra Krokos, Grzegorz Sitko, Jakub Terakowski, Kazimierz Walasz, Tadeusz Zajac. W dniu 2 czerwca 1992 roku Towarzystwo, decyzją Sądu Wojewódzkiego w Krakowie, zostało formalnie przyjęte w rejestr stowarzyszeń.

Ustalono, że roczna składka członkowska na 1993 rok będzie wynosiła 35.000 zł. Każdy członek Towarzystwa otrzyma raz w roku biuletyn, zawierający informacje o działaniach Towarzystwa w danym roku oraz sprawozdanie z pracy Zarządu.

Uniwersytet Jagielloński, który dotychczas w znacznym stopniu wspierał naszą działalność, obecnie jak wszystkie jednostki budżetowe odczuwa dotkliwie brak funduszy. Zmusza nas to do szukania jeszcze innych źródeł finansowania naszego Towarzystwa.

Chcemy zarabiać na utrzymanie Towarzystwa przez podejmowanie zleceń opracowywania ornitologicznego terenów, np. na zlecenie Woj. Konserwatorów Przyrody. Nakłaniać różne instytucje do sponsorowania naszej działalności.

Cele i zadania Towarzystwa:

1. Zbieranie informacji o rozmieszczeniu i liczebności ptaków Małopolski
2. Organizowanie ruchu osób zainteresowanych prowadzeniem obserwacji ptaków
3. Popularyzacja idei obserwacji ptaków jako sposobu spędzania wolnego czasu

4. Popularyzacja wiedzy o ptakach w środkach masowego przekazu
5. Publikacja wydawnictw o ptakach
6. Współpraca z organizacjami i instytucjami zajmującymi się ochroną przyrody ze szczególnym uwzględnieniem ptaków

Należy tu nadmienić, że cele Towarzystwa są częściowo zbieżne z celami działania Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków i Stowarzyszenia Na Rzecz Ochrony Ptaków. Nasze Towarzystwo jednakże, jako organizacja bardziej wyspecjalizowana, skupia osoby, które są w stanie aktywnie pomóc w poznaniu naszej awifauny. Wyniki naszych wspólnych badań stanowią podstawę do formułowania celów i realizacji ochrony ptaków przez wszelkie instytucje tym się zajmujące, w tym także stowarzyszenia ochrony ptaków.

Gorąco zachęcamy do zapisywania się do Towarzystwa. Składkę członkowską można wpłacić na podane konto Towarzystwa lub na najbliższym Zjeździe.

Konto bankowe:

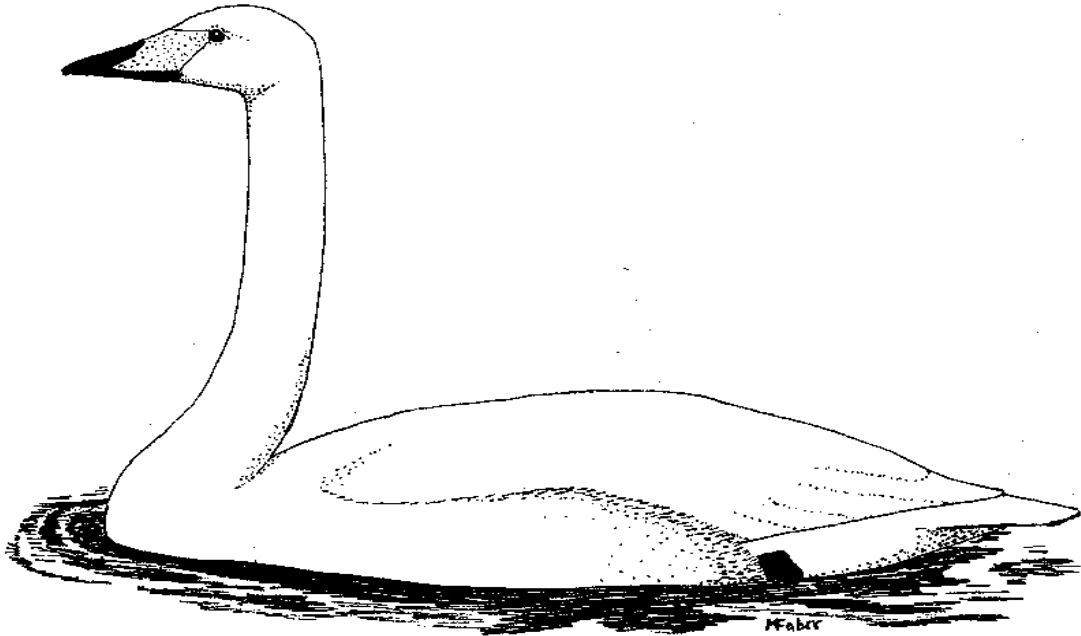
Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne

Bank Rozwoju Eksportu

Oddz. Kraków, ul. Lubicz 25

403407-232437-2710-1

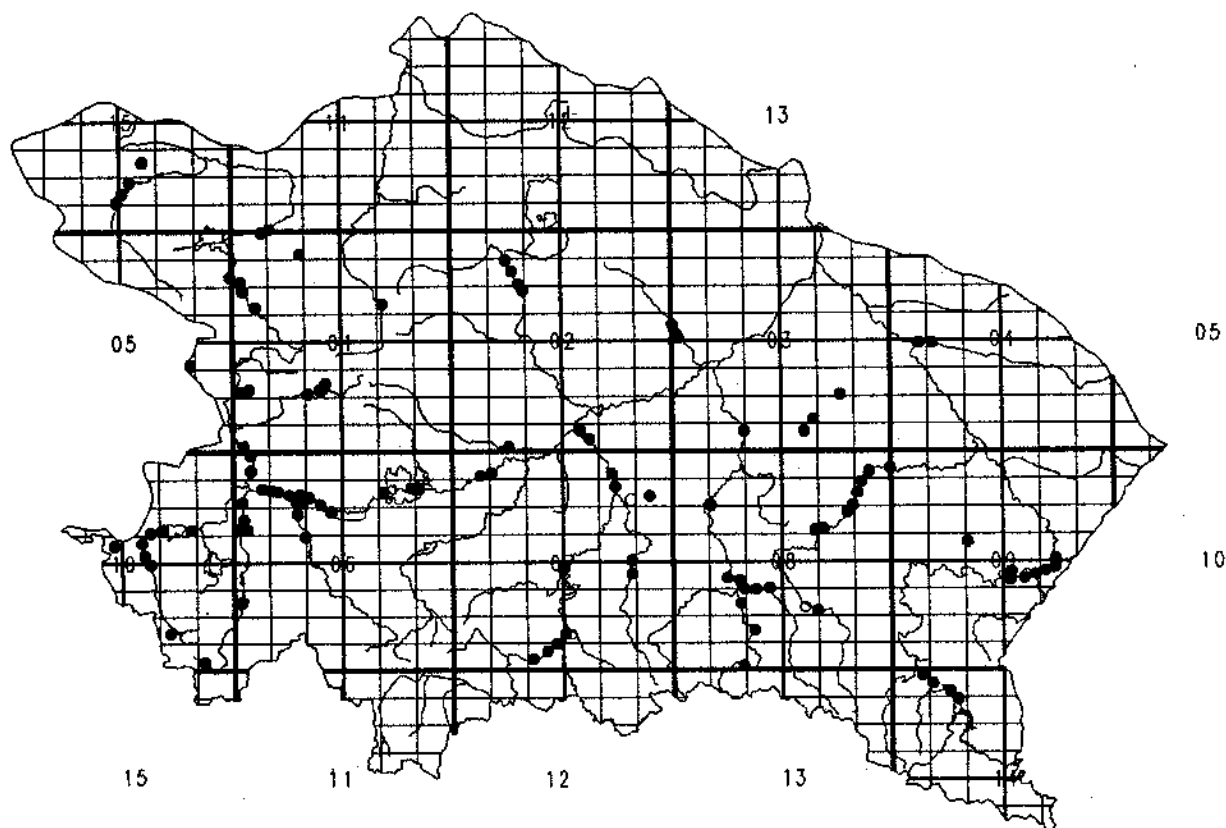
LICZENIA W OKRESIE JESIENNO-ZIMOWYM 1991/1992 ROKU

Liczenia wykonywano raz w miesiącu od października do marca na odcinkach 5-km rzek, zbiornikach wodnych, stawach rybnych, osadnikach i na transektach przez pola i lasy. Ogółem wyniki nadeszło 71 osób. Najwięcej wyników jak każdego roku pochodzi ze stycznia. Najwięcej kontroli wykonali: Wojciech Boryczka, Jarosław Gil, Wiesław Król, Jacek Nicpoń, Artur Oruba, Grzegorz Skubera, Ryszard Sławiński, Bolesław Wilk.

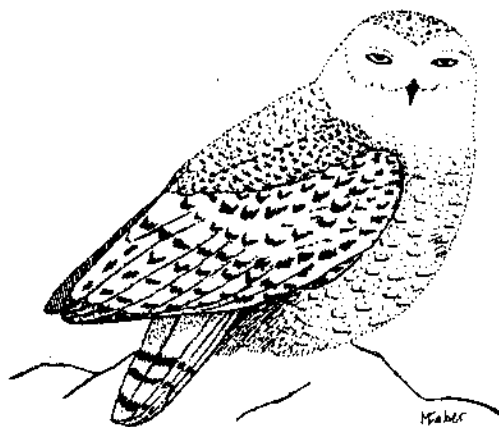
Wyniki liczeń nadesłały następujące osoby:

Adamski Artur, Baran Dariusz, Baran Michał, Bliźniak Andrzej, Boryczka Wojciech, Cesarz Paweł, Ciosek Józef, Cygan Sławomir, Czernicki Mariusz, Czerwiński Bogusław, Czyż Stanisław, Drożdżowski Lech, Erhart Fokko, Faber Marcin, Fiut Ignacy, Gacek Stanisław, Gałuszka Jacek, Gil Jarosław, Grzegorzek Maciej, Gwóźdź Jerzy, Idzik Jerzy, Jagielko Jadwiga, Jarkiewicz Tomasz, Jaworski Rafał, Kabala Piotr, Kaim Marta, Kata Mirosław, Klimek Paweł, Kopacz Robert, Kopala Aneta, Kordek Piotr, Koziel Joanna, Krajewski Andrzej, Król Jan, Król Wiesław, Kurek Henryk, Landorf Tomasz, Lepka Elżbieta, Marzec Paweł, Mosz Stanisław, Nicpoń Jacek, Nowak Jan, Nowak Piotr, Ogorzały Andrzej, Oruba Artur, Pajączkowski Sławomir, Piasecki Tomasz, Piotrowski Piotr, Posłuszny

Janusz, Ramik Roman, Serafin Witold, Sitko Grzegorz, Skórka Piotr, Skubera Grzegorz, Sławiński Ryszard, Sokołowski Mariusz, Stachoń Włodzimierz, Szot Bronisław, Szot Mariusz, Szulczyński Andrzej, Śniegoń Marek, Walicki Adam, Warżala Jacek, Waśkiewicz Mirosław, Wilk Bolesław, Wilk Tomasz, Wnęk Stanisław, Woźniak Ireneusz, Wróbel Jerzy, Zieliński Maciej, Zygarowicz Joanna,

Jak widać na załączonej mapce stan skontrolowania głównych rzek w Regionie jest daleki od zadowalającego. Tej zimy największą sensacją była sterniczka obserwowana przez kilka dni na stawach w Spytkowicach oraz zimowanie gęsi zbożowej i białoczelnej na odcinku miejskim w Krakowie. Wyjątkowo licznie pojawiły się jemioluszki.

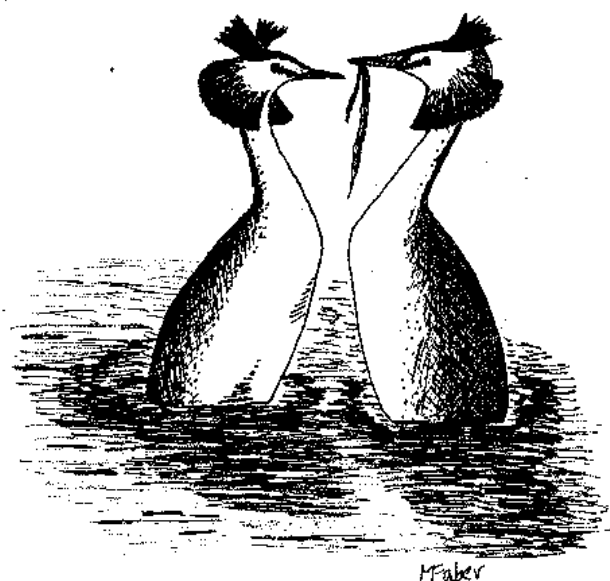

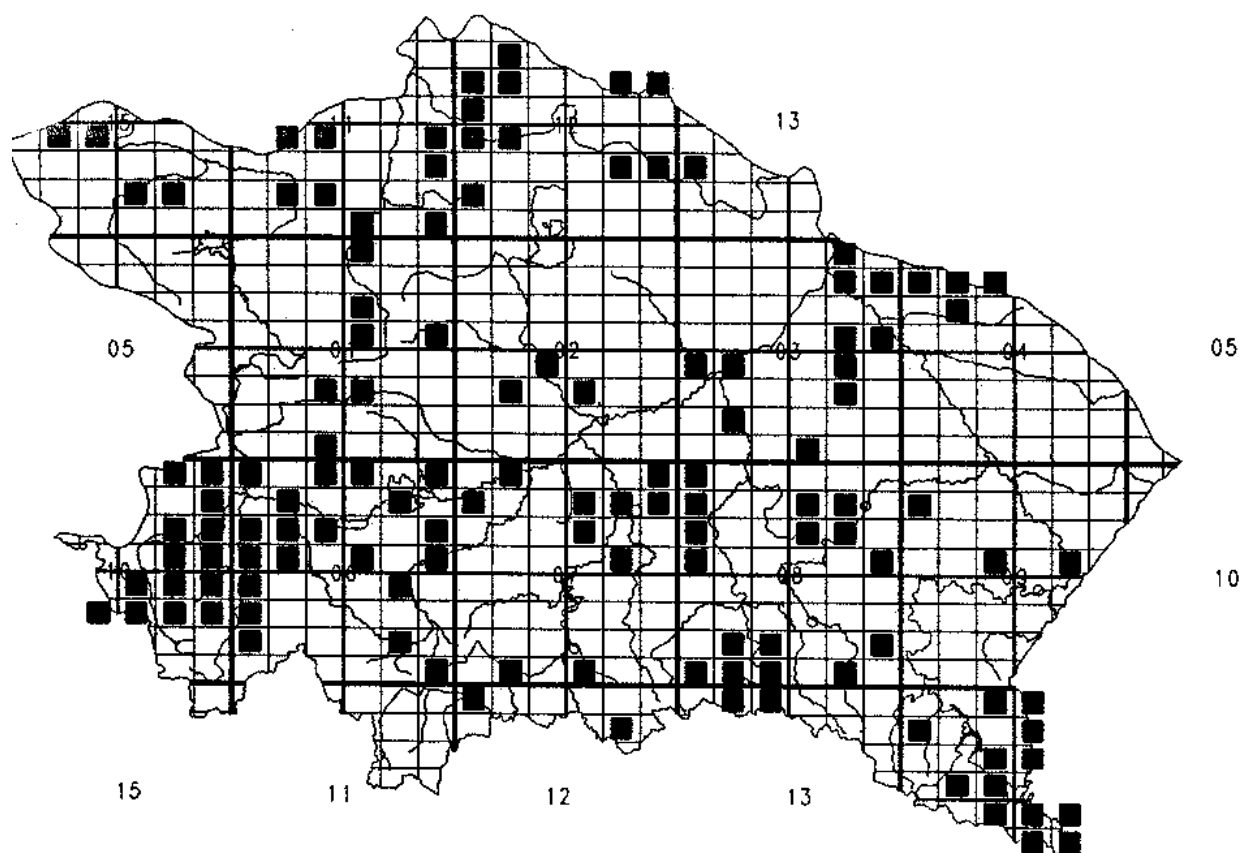
ATLAS AWIFAUNY LĘGOWEJ W 1992 ROKU

W tym roku, po wydaniu Atlasu Ptaków Lęgowych Małopolski, zbieraliśmy dane uzupełniające na potrzeby monografii "Ptaki Małopolski" oraz do Polskiego Atlasu Ornitologicznego. Celem badań były przede wszystkim pola atlasowe słabiej zbadane. Łącznie nadesłano 199 Zestawień Obserwacji Sezon wiosenno-letni będące wynikiem pracy 65 osób. Najwięcej powierzchni skontrolował Fokko Erhart – ornitolog holenderski, który przyjechał specjalnie by pomóc nam w pracach terenowych. Dużą liczbę pól atlasowych skontrolował także Adam Mosz.

W 1992 roku materiały nadesłali:

Baczyński Piotr	2	Serafin Witold	1	Urbanowicz Helena	2
Baran Michał	2	Sitko Grzegorz	6	Walicki Adam	2
Charchut Jacek	1	Skórka Piotr	2	Warżala Jacek	1
Cygan Sławomir	3	Skubera Grzegorz	2	Wasik Marek	1
Czerwiński Bogusław	1	Sławiński Ryszard	2	Węclaw Wojciech	3
Drożdżowski Lech	2	Sobarnia Szczepan	2	Woźniak Ireneusz	3
Erhart Fokko	41	Sokołowski Mariusz	1	Wróbel Jerzy	1
Faber Marcin	3	Solarz Wojciech	3	Wyroba Piotr	2
Filipek Marcin	2	Soliński Wacław	1	Zieliński Maciej	1
Fiut Ignacy	1	Stachoń Włodzimierz	1		
Gacek Stanisław	5	Starostka Szymon	3		
Galary Tomasz	1	Stój Marian	8		
Gil Jarosław	1	Strzałka Małgorzata	3		
Hudy Andrzej	4	Szczęch Krzysztof	3		
Idzik Jerzy	2	Szot Bronisław	2		
Kapłon Marek	3	Szymbara Andrzej	2		
Kawa Piotr	3	Śniegoń Marek	1		
Kocan Grzegorz	1				
Kopacz Robert	3				
Kozela Anna	1				
Król Wiesław	9				
Kulig Antoni	1				
Kurzak Janusz	2				
Kus Krzysztof	2				
Lewandowski Marian	2				
Łacny Czesław	1				
Makarowski Tomasz	1				
Martyka Rafał	1				
Mosz Adam	21				
Mosz Stanisław	4				
Nawrocki Piotr	1				
Nicpoń Jacek	1				
Nowak Jan	2				
Noworyta Kazimierz	2				
Ogorzały Andrzej	1				
Oruba Artur	3				
Piasecki Tomasz	1				
Podleśny Rafał	2				
Radwan Albert	1				

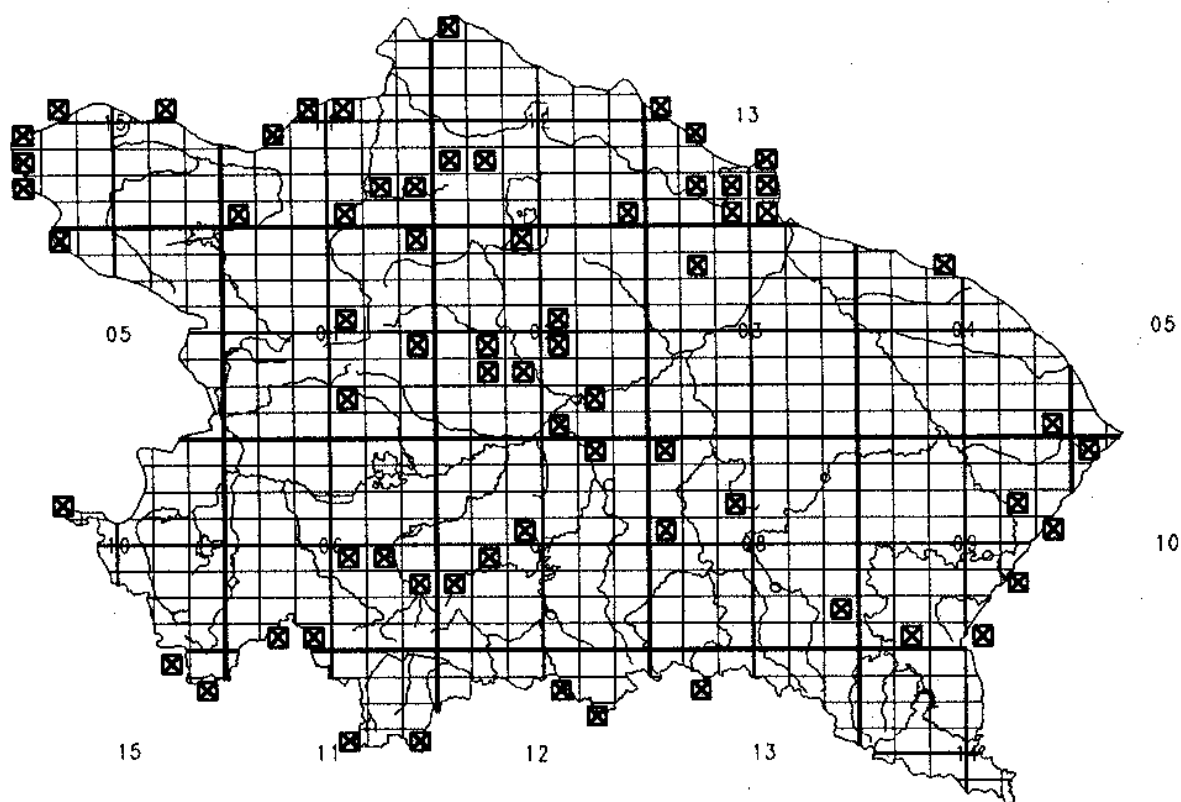

ATLAS LĘGOWY – pola atlasowe skontrolowane w 1992 roku

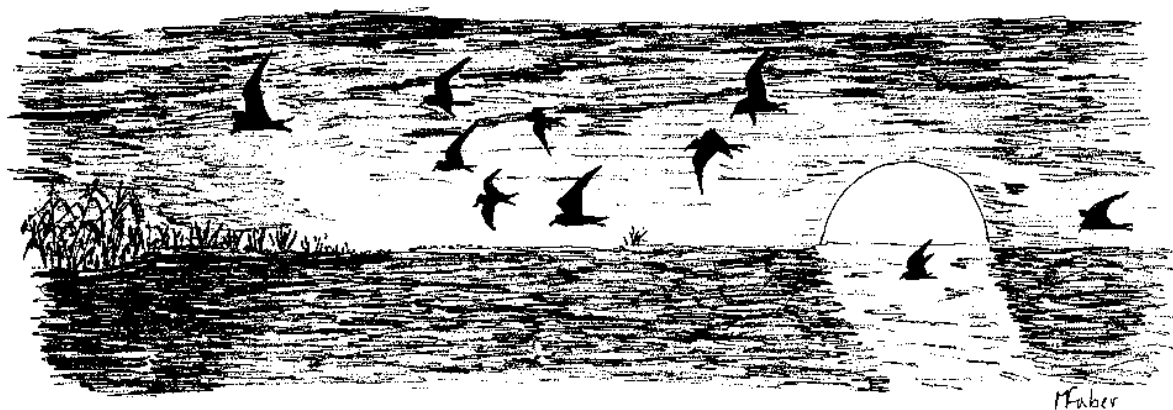
BADANIA ILOŚCIOWE AWIFAUNY DOLIN RZECZNYCH I ZBIORNIKÓW WODNYCH

W tym sezonie w akcji tej wzięło udział 15 osób. Najwięcej zbiorników bo prawie 40 skontrolował wymieniany już wcześniej ornitolog holenderski Fokko Erhart. Sporo kontroli wykonali także członkowie zespołu pracującego nad monografią "Ptaki Małopolski".

Wyniki badań ilościowych nadesłali: Cygan Sławomir, Czerwiński Bogusław, Czyż Stanisław, Drożdżowski Lech, Erhart Fokko, Faber Marcin, Filimowski Piotr, Hudy Andrzej, Aleksandra Krokos, Król Wiesław, Kus Krzysztof, Lewandowski Marian, Pięciak Marek, Stachoń Włodzimierz, Strzałka Małgorzata, Szczęch Krzysztof, Kazimierz Walasz.

ATLAS LĘGOWY – pola atlasowe wymagające kontroli ze względu na małą liczbę stwierdzonych gatunków

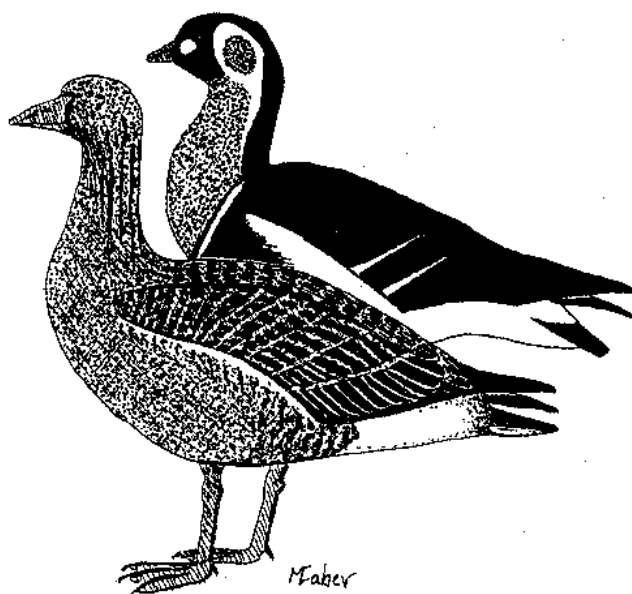
ATLAS PTAKÓW ZIMUJĄCYCH

W sezonie 1991/92 wykonano kontrole na 187 powierzchniach. 52 osoby dostarczyły łącznie 259 Zestawień Obserwacji Sezon jesienno-zimowy. Najwięcej kart nadesłał Włodzimierz Cichocki, Bogusław Czerwiński, Grzegorz Sitko, Stanisław Czyż, Dariusz Baran, Jerzy Smykla, Marcin Faber, Aleksandra Krokos.

Był to przedostatni sezon zbierania danych do opracowania książkowego Atlasu Ptaków Zimujących Małopolski.

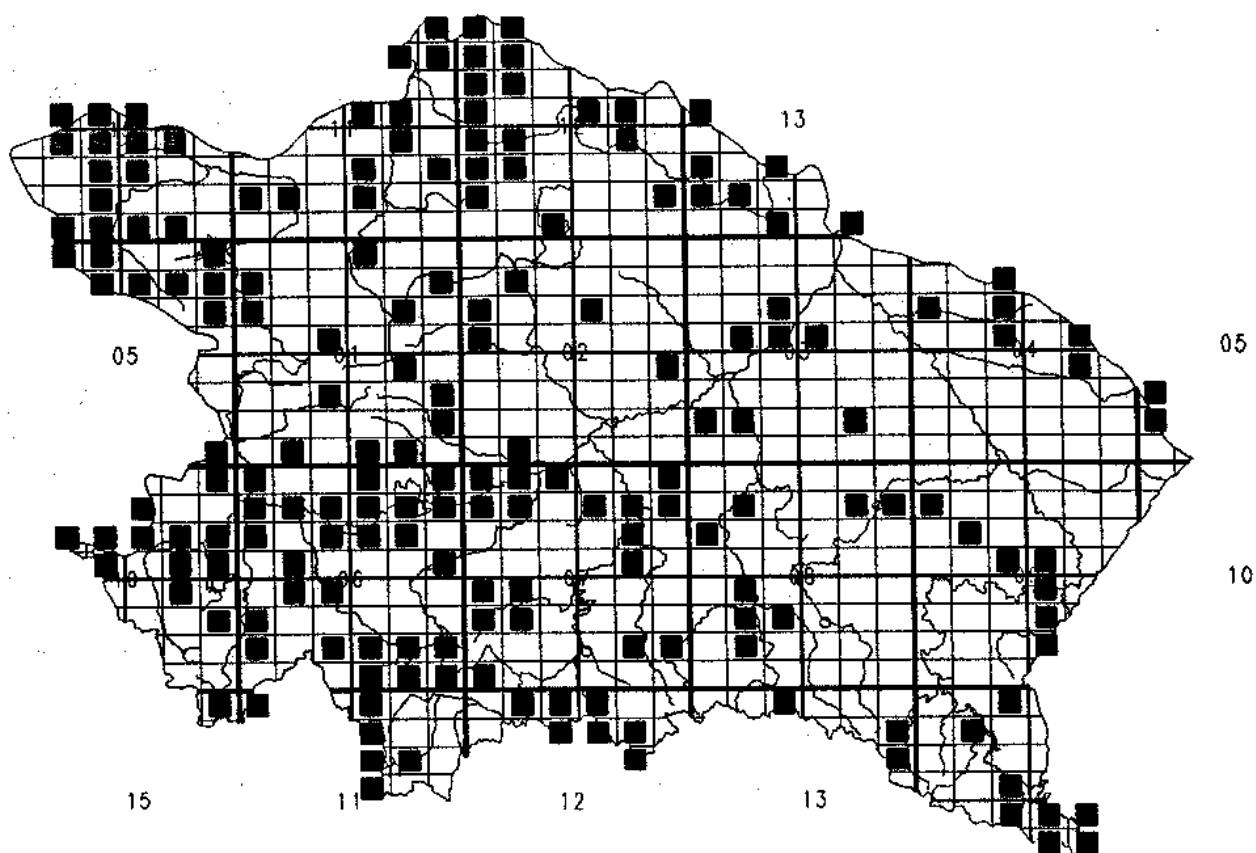
Wyniki z sezonu 1991/92 nadesłali:

Adamek Leszek	3	Sitko Grzegorz	17	Walasz Kazimierz	3
Badzioch Mirosław	9	Skórka Piotr	1	Więcek Mirosław	2
Baran Dariusz	12	Skubera Grzegorz	1	Wilk Tomasz	2
Baran Michał	1	Sławiński Ryszard	5	Wnęk Stanisław	8
Biś Krzysztof	3	Smykla Jerzy	11	Woźniak Ireneusz	9
Cichocki Włodzimierz	22	Stachoń Włodzimierz	3	Wróbel Jerzy	3
Cierlik Grzegorz	8	Starostka Szymon	1	Wyroba Piotr	2
Czerwiński Bogusław	21	Strzałka Małgorzata	1	Zajac Tadeusz	2
Czyż Stanisław	17	Szot Mariusz	1	Zieliński Maciej	1
Faber Marcin	10	Trzepla Paweł	2	Żrołka Piotr	1
Filimowski Piotr	1				
Fiut Ignacy	2				
Gacek Stanisław	1				
Gałosz Piotr	3				
Hudy Andrzej	2				
Jagielko Jadwiga	1				
Kaczorowski Grzegorz	1				
Kata Mirosław	1				
Kawa Piotr	1				
Klimek Paweł	5				
Kozik Bogusław	9				
Krokos Aleksandra	10				
Król Jan	6				
Król Wiesław	7				
Kurek Henryk	3				
Kus Krzysztof	2				
Kwiecińska Beata	5				
Los Paweł	4				
Marzec Paweł	7				
Oruba Artur	3				
Piasecki Tomasz	2				
Piskorski Jarosław	1				

KARTY OBSERWACJI

W 1992 roku 92 osoby dostarczyły karty obserwacji pojedynczych gatunków. Najwięcej kart nadesłał Marcin Faber, Józef Ciosek, Marek Keppert, Jan Król,

ATLAS ZIMOWY – skontrolowane powierzchnie w sezonie 1991/92

Mirosław Więcek, Michał Baran, Artur Oruba, Szymon Starosta.

Na kartach często środowisko obserwacji podawane jest bardzo ogólnie lub w ogóle pomijane podczas, gdy informacja ta ma podstawowe znaczenie i może być wykorzystana przy opracowaniu zebranych materiałów.

Osoby które przysłały karty obserwacji w 1992 roku:

Adamek Leszek	18	Czyż Stanisław	17	Jarkiewicz Tomasz	9
Baczyński Piotr	14	Drożdżowski Lech	6	Kabała Piotr	6
Banach Jarosław	17	Erhart Fokko	1	Kaczorowski Grzegorz	5
Baran Dariusz	25	Faber Marcin	264	Kapłon Marek	1
Baran Michał	172	Filimowski Piotr	16	Kata Mirosław	4
Betleja Jacek	2	Filipek Marcin	116	Kawa Piotr	74
Biś Krzysztof	8	Fiut Ignacy	4	Keppert Marek	180
Boryczka Wojciech	39	Gacek Stanisław	176	Klimek Paweł	60
Cesarz Paweł	3	Gałuszka Jacek	33	Kozielec Tomasz	13
Charchut Leonard	26	Gil Jarosław	14	Król Jan	180
Ciosek Józef	228	Grzegorzek Maciej	11	Król Wiesław	47
Cygan Sławomir	10	Hudy Andrzej	35	Królikowski Stanisław	49
Czerwiński Bogusław	60	Idzik Jerzy	6	Kunysz Przemysław	1

Kurzak Janusz	79	Podleśny Rafał	10	Szlucha Józef	3
Kus Krzysztof	54	Profus Piotr	7	Szot Mariusz	1
Kwiecińska Beata	14	Radwan Albert	7	Świerli Kacper	1
Landorf Tomasz	7	Serafin Witold	10	Trzepla Paweł	10
Łacny Czesław	95	Sitko Grzegorz	48	Urbanowicz Helena	12
Martyka Rafał	15	Skórka Piotr	92	Walicki Adam	1
Marzec Paweł	29	Skubera Grzegorz	52	Warząła Jacek	17
Mołodyński Grzegorz	16	Stawiński Ryszard	10	Więcek Mirosław	179
Mosz Stanisław	62	Sobarnia Szczepan	10	Wilk Bolesław	4
Nicpoń Jacek	12	Sokołowski Mariusz	17	Wilk Tomasz	15
Noworyta Kazimierz	7	Solarz Wojciech	90	Wnęk Stanisław	27
Oczko Norbert	16	Soliński Wacław	12	Woźniak Jerzy	26
Ogorzały Andrzej	8	Soroka Jan	54	Wróbel Jerzy	92
Oruba Artur	153	Stachoń Włodzimierz	45	Wyroba Piotr	63
Paciej Sławomir	3	Starostka Szymon	106	Zajchowski Andrzej	3
Pajęczkowski Sławomir	1	Stolarz Przemysław	6	Zieliński Maciej	12
Piasecki Tomasz	13	Stój Marian	6	Zontek Iwona	3
Piskorski Jarosław	10	Szczęch Krzysztof	40		

XX ZJAZD ORNITOLOGÓW-AMATORÓW MAŁOPOLSKI KRAKÓW, 1992.03.7-8

Zjazd odbywał się, jak i wszystkie poprzednie, w budynku Instytutu Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego pod patronatem Zakładu Zoopsychologii i Etologii Zwierząt, Instytutu Biologii Środowiskowej UJ. Wzięło w nim udział ok. 120 osób.

XX Zjazd otworzył referat Zbigniewa Głowacińskiego "Gatunki zwycięskie i przegrane – czyli rzecz o zmianach fauny w Polsce". Autor zaliczył do grupy gatunków zanikających ok. 80 gatunków. Jednak stwierdził, że podobna liczba gatunków wykazuje wzrost liczebności i ekspansję na nowe tereny. Najbardziej zagrożone są jednak gatunki związane ze środowiskami podmokłymi.

Następnie Kazimierz Walasz przedstawił wyniki Akcji Liczeń Jesiennie-Zimowych 1991/92 oraz zadania na najbliższy sezon wiosenno-letni, a szczególnie problemy związane z atlasem lęgowym. Poinformował też o postępie prac nad opracowaniem Atlasu Ptaków Zimujących Małopolski. Następnym tradycyjnym już punktem programu było wręczenie odznaki ornitologicznej. Tym razem najwyższe wyróżnienie "Pomarańczowego Pomurnika" otrzymali Michał Baran i Piotr Kordek.

Po przerwie Jacek Szostakowski przedstawił informację o działalności nowo powstałego Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, a potem Marta Borowiec wygłosiła referat "Ekologia rozrodu rokitniczki na terenach wodonośnych pod Wrocławiem". Andrzej Osucha opowiedział o ptakach Ziemi Dębickiej. Informację o powstałym w Krakowie Stowarzyszeniu na Rzecz Ochrony Ptaków przekazał Robert Przybyło. Ostatnim punktem obrad były jak zwykle po-

kazy przeźroczy.

W niedzielę odbyła się wycieczka autokarowa na zbiornik zaporowy na Wiśle w Łączanach – miejsce największej koncentracji ptaków wodnych w okresie zimowym oraz na pobliskie stawy rybne w Spytkowicach.

XXI ZJAZD ORNITOLOGÓW-AMATORÓW MAŁOPOLSKI KRAKÓW, 1992.11.28–29

Zjazd rozpoczął się referatem Roberta Czuchnowskiego, który przedstawił wyniki badań nad biologią puszczyka uralskiego w leżącej niedaleko od Krakowa Puszczy Niepołomickiej. Następnie Kazimierz Walasz omówił organizację akcji liczenia ptaków w okresie jesienno-zimowym 1992/93 oraz stan prac nad Atlase Zimowania Ptaków Małopolski. Po przerwie Andrzej Osucha zaprezentował dane na temat biologii dzierzby czarnoczelnej zebrane w okolicach Dębicy. Pokazał jak raptowny i katastrofalny jest proces znikania tego gatunku.

Marian Stój opowiedział o awifaunie projektowanego Magurskiego Parku Narodowego w Beskidzie Niskim. Teren ten charakteryzuje się wyjątkowo licznym występowaniem orlika krzykliwego.

Po przerwie obiadowej Tadeusz Zając omówił, na przykładzie woj. krakowskiego, problem tworzenia stref ochronnych wokół gniazd rzadkich gatunków. Następnie Bogusław Czerwiński pokazał zestaw pięknych przeźroczy z pobytu w Laponii. Później pokazano także szereg innych nie mniej interesujących przeźroczy, czasami opatrzonych bardzo dowcipnym komentarzem.

W dniu następnym odbyła się wycieczka na zaporę na Wiśle w Łączanach i na stawy rybne w Spytkowicach. W Zjeździe wzięło udział ok.140 osób.

remiz

KWARTALNIK
ORNITOLOGICZNY

Ukazał się pierwszy numer tego nowego czasopisma ornitologicznego. Liczy 48 stron i zawiera m.in. artykuły oryginalne, przeglądowe, artykuł na temat identyfikacji siewek w terenie oraz informacje o regionach ornitologicznych.

Redakcja pisma znajduje się w Instytucie Biologii Środowiskowej UJ,
ul. Ingardena 6, 30-060 Kraków.

Osoby, które chcą nabyć pierwszy numer prosimy o wysłanie na adres wydawcy 12.000 zł. Osoby, które chcą zaprenumerować REMIZA na 1993 rok (56.000 zł) i kupić pierwszy numer prosimy o przysłanie kwoty 68.000 zł. Adres wydawcy: "OXALIS", ul. Teligi 17/35, 30-835 Kraków.

ATLAS PTAKÓW LĘGOWYCH MAŁOPOLSKI 1985-1991

W lipcu 1992 roku otrzymaliśmy od wydawcy pierwsze egzemplarze naszego Atlasu. Ostatnie punkty wprowadzono na mapy gatunkowe w lutym 1992 roku. Książka ta jest wynikiem zespołowego wysiłku prawie czterystu osób, które wykonały kontrole terenowe oraz 12 osobowego zespołu, który podjął się opracowania zebranych materiałów.

Jest to pierwsze tego typu wydawnictwo w naszym kraju. Chcielibyśmy by zaprezentowane w książce dane mogły zachęcić Współpracowników do podjęcia kontroli terenowych w celu uzupełnienia luk wynikłych z niejednakowej penetracji terenu badań. Planujemy w monografii "Ptaki Małopolski" przedstawić rozmieszczenie gatunków pospolitszych na mapkach atlasowych. Natomiast występowanie gatunków rzadszych będzie przedstawione na mapkach punktowych. W obu przypadkach dane zbierane już po wydaniu Atlasu, tj. w 1992 i w latach następnych będą bardzo przydatne i przyczynią się do uzupełnienia dotychczasowego obrazu rozmieszczenia poszczególnych gatunków.

W dwa miesiące po wydaniu Atlasu pojawiła się pierwsza recenzja zagraniczna w czasopiśmie "Bird Census News" wydawanym jako pismo International Bird Census Committee i European Ornithological Atlas Committee.

Później ukazała się recenzja w najpoważniejszym niemieckim czasopiśmie ornitologicznym *Journal für Ornithologie*.

Otrzymaliśmy także list z centrali ornitologicznej w Holandii, która kieruje opracowywanym właśnie Atlasem Ptaków Lęgowych Europy (kwadraty 50×50 km) oraz od redaktora monumentalnego opracowania Ptaków Europy Środkowej.

Poniżej zamieszczamy kopie obu recenzji i listów.

Bird Census News

1992

Volume 5, Number 3

Walasz K. & Mielczarek P. 1992. Atlas Ptaków Lęgowych Małopolski 1985-1991. Biologica Silesiae, Wrocław. 522 pages + 3 overlays. ISBN 83-900021-2-4. Price: not given.

This atlas of the breeding birds of the Małopolska region in southeastern Poland is the first of its kind for Poland. It follows the splendid example of the Latvian Atlas in providing foreign readers with extensive English summaries of the introductory chapters and of the species accounts. Therefore, this atlas is highly accessible for non-Polish readers.

Małopolska covers 60,198 sq.km in SE-Poland and shows three distinct physiographic regions, viz. the slightly raised (200-300 m above sea level) Małopolska Upland, the Podkarpacie (including the San River and the upper course of the Vistula River) and the Carpathians (including the Tatra mountains).

The methodology used in this study is clearly outlined. Rectangles of approximately 9x12 km have been used as the recording unit, 620 in all. Each square, however, could be subdivided in smaller squares to meet geographical variation in landscape pattern. The coverage of the area was good: 98.2% of 620 squares, with the remaining squares only covering a few sq.km.

Altogether, 213 species were confirmed as breeding (including ten possible breeding bird species), among which three Polish species which are wholly confined to this region (Wallcreeper *Tichodroma muraria*, Rock Thrush *Monticola saxatilis* and Dotterel *Charadrius morinellus*). Many other Polish breeding bird species have most of their breeding sites in Małopolska. Rapid declines were noticed in a number of species, such as Stone Curlew *Burhinus oedicephalus*, Roller *Coracias garrulus*, Lesser Grey Shrike *Lanius minor*, Woodchat Shrike *L. senator*, Crested Lark *Galerida cristata* and Bluethroat *Luscinia svecica cyaneola*. On the positive side were species like Cormorant *Phalacrocorax carbo*, White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla*, several gulls and terns, Syrian Woodpecker *Dendrocopos syriacus* and Fieldfare *Turdus pilaris*. These trends are consistent with those in other parts of Europe.

The species descriptions are quite detailed, giving information on habitat choice, densities, population estimates and trends. In these sections, information from published and unpublished sources has also been used, resulting in the best possible data set for this region ever attempted. The maps are clearly outlined (also showing the borders of physiographic units) and provide the qualitative distribution of birds. Two appendices detail the physiological divisions of

Małopolska with number of species found for each region and the exact data on population densities (location, study method, area, habitat type, year of study and source).

The atlas is well prepared and printed. Given the difficulties of everyday life in Poland, the speed and quality of atlas production is remarkable. Less than 400 persons covered an area almost twice as big as The Netherlands (in the latter case, several thousands of birdwatchers were involved), showing that dedicated amateurs and professionals are capable of the impossible (Rob G. Bijlsma).

Heft 1]
1993]

Schriftenschau

105

JOURNAL FÜR ORNITHOLOGIE

Walsz, K., & P. Mielczarek (Hrsg. 1992): The atlas of breeding birds in Małopolska 1985–1991 (south-eastern Poland). Wrocław, Biologica Silesiae (ISBN 83-900021-2-4; Bezug: skr. poczt. 2444, PL 51-672 Wrocław-48). 522 S., viele Sw-Karten, 3 Folien. Paperback, 16,5 x 23,5 cm.

Das kartierte Gebiet in Südostpolen umfaßt 60 198 km² und damit ca. 19 % des Staatsgebietes. Insgesamt wurden 620 Gitternetzflächen von 5' x 10' (entspricht etwa 9 x 12 km) bearbeitet. Die großen und übersichtlichen Karten (jeweils eine Seite Querformat) geben für jede Gitternetzfläche mögliches, wahrscheinliches und bestätigtes Brutvorkommen an. Mit Hilfe von drei Überlegfolien können ökologische und biogeographische Zusammenhänge mit der jeweiligen Brutvogelverbreitung im Überblick koordiniert werden. Der konzise Text (zweisprachig polnisch-englisch) stellt in einer ausführlichen Einleitung die Geographie des Gebietes, die wichtigsten Großlebensräume der Vögel, wichtige Schutzgebiete und vogelkundlich interessante Beobachtungsorte sowie allgemeine Ergebnisse der Brutverbreitung der Vögel ausführlich dar; der Begleittext zu den Karten enthält neben Statusangaben, Kurzschilderung der Verbreitung und des Habitats auch eine Gesamtschätzung des Brutbestandes für jede Art. Mögliche bzw. unsichere Brutvögel sind in einem Anhang behandelt, ebenso Literatur, Flächenanteile wichtiger Teillandschaften und Lebensräume sowie kleinräumig ermittelte Siedlungsdichtedaten.

Der sorgfältig angelegte und ausgearbeitete Atlas ist eine Fundgrube. Die Lage des Gebietes am Ostrand Mitteleuropas macht die Arbeit zu einem wichtigen Beitrag zur Ermittlung von E-W-Gradienten in der Verbreitung vieler Arten in der Westpaläarktis; auch sind hochinteressante und wichtige Daten aus den polnischen Karpaten verarbeitet. Den polnischen Kollegen darf man zum Ergebnis ihrer mühevollen Arbeit herzlich gratulieren! E. Bezzel

Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland

Rijksstraatweg 178,
6573 DG Beek-Ubbergen
Postbank 2905988 Bankrelatie

Telefoon 08895 - 43753
Fax 08895 - 43024
RABO Beek-Ubbergen 10.51.17.056

Kazimierz Walasz
Institute of Environmental Biology
Jagiellonian University
Ingardena 6, 30-060 Krakow
Poland

Betreft: Atlas

Beek-Ubbergen, 28 augustus 1992

Dear Kazimierz,

thank you very much for sending the Atlas of Breeding Birds in Malapolska. This really was a great surprise: a beautiful book, with very detailed and recent information, well printed. It is fantastic that you can give population estimates for all species in this part of Poland! But what is perhaps most important to us: we can understand the text, thanks to English summaries in species texts and a translation of the introductory chapters.

I really think that this book sets major new standards for ornithology in Eastern Europe, and it is with great pleasure that I will take care of reviews of it in Bird Census News and Limosa. Mr. Rob G. Bijlsma, who has great affinity with Polish ornithology, will prepare both reviews .

In the meantime, I wish you good luck with your book. I'm sure that it will attract much attention and will be highly praised.

Yours sincerely,

Fred Hustings
SOVON

Ps. In your letter, you did not mention how to obtain this book! Please let us know. At SOVON headquarters, five persons are interested in obtaining a copy. Within a short time, you will receive some new SOVON reports, f.i. on European Monitoring Studies (an Update) and a summary of species texts in our own Atlas.

HANDBUCH DER VÖGEL MITTELEUROPAS

U. N. GLUTZ VON BLOTZHEIM & K. M. BAUER
AULA-VERLAG GmbH, WIESBADEN

HERAUSGEBER/REDAKTION
Prof. Dr. U. N. Glutz von Blotzheim
• Eichhölzli- Mattweid 20
CH-6204 Sempach / Schweiz

Dr. Kazimierz Walasz
Institute of Environmental Biology
Jagiellonian University
Ingardena 6
PL 30-060 Krakow

16.10.1992

Dear Colleague,

I am very pleased indeed that you had the kindness to send me your "Atlas of breeding birds in Malopolska". It will be an important instrument to improve our handbook. I would like to congratulate you and your co-workers for the very valuable information (even in English, which is very much appreciated) and nice performance of this book.

Please let me know, if I can help you with one or two volumes of our handbook. I have small stocks of volumes 1 to 7 and very very small stocks of most of the volumes 8 to 12. Please do not hesitate to inform me about your needs!

With kind regards,

Sincerely yours,

<i>Do Czytelników !</i>	<i>1</i>
<i>Powstanie Małopolskiego Towarzystwa Ornitologicznego</i>	<i>1</i>
<i>Liczenia w okresie jesienno-zimowym 1991/1992 roku</i>	<i>3</i>
<i>Atlas awifauny lęgowej w 1992 roku</i>	<i>5</i>
<i>Badania ilościowe awifauny dolin rzecznych i zbiorników wodnych</i>	<i>6</i>
<i>Atlas ptaków zimujących</i>	<i>8</i>
<i>Karty obserwacji</i>	<i>8</i>
<i>XX Zjazd ornitologów-amatorów Małopolski</i>	<i>10</i>
<i>XXI Zjazd ornitologów-amatorów Małopolski</i>	<i>11</i>
<i>REMIZ</i>	<i>11</i>
<i>Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985–1991</i>	<i>12</i>